

13.12.2021

Ställningstagande

Delegationerna för etniska relationer i Österbotten och i Norra Finland samlades 15.10.2021 i Karleby för att behandla den aktuella bilden var gäller ungdomar med många kulturer och invandrabakgrund angående delaktighet, arbetsliv och utbildningsvägar. Som resultat av dessa diskussioner uttalar Delegationerna för etniska relationer i Österbotten och i Norra Finland följande:

Att förebygga utslagning och att ingripa den

Många barn med invandrabakgrund lever i familjer vars inkomstnivå är låg. Situationen är speciellt utmanande för de barn som är födda utomlands. Deras föräldrar kan till exempel vara i integrationens inledande skede eller i arbete där lönenivån är låg. Det är allmänt känt att små inkomster ökar risken för att man blir utslagen. Som en typisk information som beskriver risken för utslagning används antalet s.k. NEET-ungdomar. Det är ungdomar som inte är i utbildning, i arbete eller i beväringstjänst. Av ungdomar med utländsk bakgrund som är födda utomlands är andelen NEET-ungdomar 24,9 %, när andelen är 14 % hos personer med finländsk bakgrund och personer med utländsk bakgrund men som är födda i Finland.

ETNO anser att man måste vidta åtgärder för att hindra utslagning av alla barn och ungdomar. Finland behöver i framtiden alla som bor i Finland med i skolan, arbetet och samhället. Eftersom situationen hos de barn och ungdomar som flyttat in i landet enligt statistiken är speciellt svår, så bör åtgärderna riktas speciellt till barn som flyttat till Finland från utlandet för att förbättra deras situation.

- ETNO-medlemmarna betonar föräldrarnas betydelse som stöd till barn och unga. Förutom de egna barnen ska föräldrarna i sin verksamhet också beakta att de inte med sitt eget prat och ordval skapar ojämlikhet mellan barn med olika bakgrund. Också föräldraföreningarnas roll kan vara central i denna bemärkelse. De kan för sin del skapa anda och lyfta fram värdesättande och stödjande linje bland föräldrarna. Alla barn har inte möjlighet att få stöd av sina föräldrar och då bör myndigheterna speciellt beakta stödandet av barnet individuellt under barnets väg ända från daghem till fortsatt utbildning.
- Små inkomster påverkar märkbart ett barns vardag. Bland annat i skolor och daghem ska man beakta att även en liten penningssumma som man ber barnet hämta hemifrån till skolan kan vara en oöverkomlig utmaning till familjen. Situationen kan hindra barnet att delta i verksamheten eller skapar en känsla av ojämlikhet. Med tanke på det uppmanar ETNO alla aktörer att speciellt överväga om pengar som familjerna bör ge är nödvändiga.
- Lärarna ska vid behov få kompletterande utbildning för att inse hur de kan stöda studeranden i dennes svåra livssituationer och integrationsskeden och hur de kan motivera dem. Att tidigt identifiera stödbehovet är en viktig förutsättning för att minska risken för utslagning.

13.12.2021

Jämställdhet i arbetslivet

Många faktorer påverkar de mångkulturella ungdomars jämställda möjligheter i arbetslivet. Arbetsgivarna kan ha förutfattade meningar om kulturen och kompetensen förknippade med sökandens bakgrund som hindrar rekryteringen. Många arbetsgivare vill att arbetstagarnas kunskaper i finska eller svenska nästan borde vara på modersmålsnivå. I arbetslivet kan mångkulturella personer fortfarande möta fördomar gällande deras yrkeskunskaper. Dessutom kan de bli profilerade till exempel som representanter för någon viss kultur. Regeringens program för mångfald i arbetslivet strävar med sina åtgärder till för att minska diskriminering som riktas till personer som antas ha flyttat in i landet till exempel på basis av deras namn, utseende eller modersmål. Det finländska samhällets och arbetslivets mångfald och icke-diskriminering har en stor betydelse för sysselsättningen av personer som flyttat in i landet.

ETNO anser det vara viktigt att man i fortsättningen fäster mera uppmärksamhet vid jämställdheten gällande de ungdomar som söker sig till Prao-praktiken. De ungas utgångsläge inverkar stort på möjligheten att hitta en meningsfull Prao-plats eftersom då ofta kontakter, nätverk, rekommendationer samt personliga färdigheter i att söka arbete inverkar på möjligheterna att få en plats. Detta ställer de unga i olika ställning inbördes.

- ETNO föreslår att diskriminering i rekryteringskedet kan elimineras till exempel med hjälp av anonym rekrytering, redan när Prao-platser sökes. När man gör anonym rekrytering bör beaktas att ett likvärdigt bemötande också tillämpas i den slutliga rekryteringen.
- ETNO anser att diskriminering som sker på arbetsplatser kan förebyggas genom att mera omfattande tillägna sig en mångsidig ledningskultur, så att de ledande personerna har en klar bild på hur jämlikhet främjas på arbetsplatserna. Dessutom borde man förebygga eventuella diskriminerande grupperingar genom att uppmuntra personalen att söka sig till varierande grupper.
- ETNO anser det vara viktigt att personer med olika bakgrunder möts som individer i arbetslivet, och att de inte klassificeras som representanter för sina kulturer.

Jämlik och individuell skolväg

Enligt undersökningarna förklaras de sämre inlärningsresultaten i grundundervisningen hos elever med invandrarbakgrund än hos de infödda, speciellt med invandringsålder och att språkkunskaperna därför är svaga när de avslutar grundskolan. Dessutom är avbrytandet av studierna på andra stadiet allmänare hos studerande med invandrarbakgrund än hos infödda. I den utbildningspolitiska redogörelsen har man konstaterat att för de utbildningsgraderna gemensamma utvecklingsbehoven är att beakta språkkänedom i undervisningen och kommunikationen samt att övergångsskeden i utbildningar flyter smidigt. I redogörelsen har det också konstaterats att invandrarnas skolframgång är direkt kopplad till hur de lyckas i sina fortsatta studier, och därför är grundundervisning som ger tillräckliga grundläggande kunskaper (läskunnighet, räknekunnighet) och basfärdigheter av väsentlig betydelse med tanke på integrationen. Som en del av reformen med den utvidgade läroplikten förnyas utbildningarna i övergångsskedet. En ny utbildning som ger träning för examen (TUVA) kommer också att stöda personer med invandrarbakgrund om de siktar mot yrkesutbildning eller likaså de som siktar mot gymnasiet så att de framskrider till den utbildning på andra stadiet de önskat.

13.12.2021

ETNO anser att man på utbildningsvägarna i allt högre grad ska fästa uppmärksamhet vid elevernas jämlikhet samt hur de ungas individuella utbildningsvägar formas. Finskspråkiga och personer med främmande språk är i olik och ojämlig situation när man till exempel söker sig till andra stadiet, speciellt med tanke på deras språkkunskapskrav. På alla utbildningsstadier förväntar man sig få färdiga ungdomar som kommer från ett stadie till ett annat, även om inläringen hellre borde ses som en fortgående process.

- ETNO rekommenderar att man betraktar byggandet av smidiga och flexibla utbildningsvägar utan att för mycket hålla sig till de uppnådda språkfärdighetsnivåerna. Stödåtgärder kunde man skraddarsy enligt individuella behov inom utbildningarna än att göra begränsningar redan i inträdeskraven både vad gäller yrkesläroverk och högskolor.
- Olika yrkesläroanstalter förhåller sig på olika sätt till språkkunskapskraven. Yrkesläroanstalterna får förutom sin grundläggande finansiering prestationsfinansiering och effektivitetsfinansiering, vilka man anser att kan ha effekt på genom vilka kriterier eleverna tas in. ETNO önskar enhetlighet i yrkesläroanstalternas urvalskriterier som stöd för elevernas och kommuninvånarnas jämlika behandling.
- ETNO rekommenderar att det för undervisningspersonalen erbjuds medel för att identifiera eventuella fördomar som påverkar till exempel elevernas förmåga att klara sig i studierna, byggandet av skolvägar samt hur de vägleds till utbildningar.

Karleby 15.10.2021

Delegationen för etniska relationer (Etno) är ett nationellt forum för dialog. Delegationen tillsätts av statsrådet för fyra år i sänder. Den nuvarande mandatperioden pågår 17.12.2020–16.12.2024. Etno består av en nationell delegation och sju regionala delegationer. Etnos uppgifter, verksamhet och sammansättning fastställs i statsrådets förordning 771/2015.

Bilagor: Bakgrundsuppgifter